

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobce: V. J.
bytem X
zastoupen Mgr. Františkem Jarošem, advokátem
se sídlem Antonína Dvořáka 287, Turnov

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 10. 2016, č. j. X, o starobní důchod

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včasnou žalobou se žalobce domáhá přezkoumání výše uvedeného rozhodnutí žalované, jímž zamítla jeho námitky a potvrdila své rozhodnutí ze dne 21. 7. 2016, č. j. X, kterým zamítla žádost žalobce o starobní důchod pro nesplnění podmínek § 28 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“) a ustanovení § 2 nařízení vlády č. 363/2009 Sb., o stanovení důchodového věku a přepočtu

starobních důchodů některých horníků, kteří začali vykonávat své zaměstnání před rokem 1993, ve znění účinném od 1. 6. 2015 (dále jen „nařízení vlády č. 363/2009 Sb.“).

2. V odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí žalovaná konstatovala žalobcem podané námitky, v nichž namítal, že v době od 8. 11. 1982 do 30. 9. 1986 odpracoval u zaměstnavatele Metrostav n.p. jako stavební dělník v I.A kategorii 866 směn a v období od 1. 1. 1987 do 21. 6. 1996 pracoval v podzemí v uranových dolech v I.AA kategorii, pracovní poměr musel ukončit z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice. Od 1. 7. 1997 mu byl podle § 2 zákona č. 160/1989 Sb., přiznán zvláštní příspěvek horníkům. Nebylo mu dle tehdejších zákonů umožněno dále vykonávat práci v podzemí s tím, že bude muset přejít na jinou práci a v 56 letech mu bude umožněno požádat o důchod. Domnívá se, že podmínky pro vznik nároku na starobní důchod splnil. Žalovaná po citaci relevantních právních předpisů uvedla, že dle její evidence získal žalobce ze zaměstnání u organizace Metrostav, n.p. v období od 8. 11. 1982 do 30. 9. 1986 celkem 1 400 kalendářních dnů, tj. 3 roky a 305 dnů v zaměstnání v I. pracovní kategorii. Ze zaměstnání u organizace DIAMO, s.p. mu bylo vykázáno v období od 1. 1. 1987 do 31. 12. 1992 celkem 2 162 dnů, tj. 5 roků a 337 dnů v I.AA pracovní kategorii v uranu a 23 dnů v zaměstnání v I.A pracovní kategorii v uranu a v období od 1. 1. 1993 do 21. 6. 1996 mu bylo vykázáno celkem 597 směn v zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v uranových dolech. Zaměstnání v hornictví v I.AA pracovní kategorii skončilo z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice. Dle žalované žalobce nezískal potřebnou dobu v zaměstnání v preferované pracovní kategorii pro nárok na starobní důchod dle ustanovení § 21 ani § 174 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení ve znění účinném do 31. 12. 1995 (dále jen „ZSZ“), ani ve smyslu nařízení vlády č. 363/2009 Sb. Žalovaná shrnula, že před 1. 1. 1993 žalobce získal 1 298 směn v zaměstnání v hornictví v I.AA pracovní kategorii (2 162 kalendářních dnů x 0,6) a v období od 1. 1. 1993 získal 597 směn v zaměstnání v hornictví v I.AA pracovní kategorii. Celkem tedy získal 1 895 směn v hornictví v I.AA pracovní kategorii. Žalobci tedy nevznikl ani nárok na starobní důchod s přihlédnutím k cit. nařízení vlády, neboť nezískal alespoň 1 981 směn v zaměstnání v hornictví v uranových dolech. Důchodový věk žalobce dle ustanovení § 32 odst. 2 ZDP činí 64 let a 2 měsíce, kterého dosáhne dne 5. 5. 2024. Dále žalovaná uvedla, že dny odpracované u organizace Metrostav, n.p. nelze ve smyslu nařízení vlády č. 363/2009 Sb. převádět na směny, neboť se nejedná o zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech. Uzavřela, že žalobce dosud nedosáhl důchodového věku ani nesplňuje podmínky pro snížení důchodového věku.

II. Obsah žaloby

3. V podané žalobě a jejím doplnění žalobce obdobně jako v námitkách proti prvoinstančnímu rozhodnutí uvedl, že nesprávnost napadeného rozhodnutí spatřuje v nezohlednění jím odpracované doby u zaměstnavatele Metrostav, n.p., kterou správní orgán chybně nepovažoval za práci v hornictví, resp. práci v podzemí. Žalovaná se blíže nezabývala charakterem jím vykonávané práce u uvedeného zaměstnavatele. V této souvislosti poukázal na nálezy Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 1415/10 a sp. zn. III. ÚS 1015/13.
4. Žalobce dále uvedl, že u zaměstnavatele Metrostav, n.p. byl v době od 8. 11. 1982 do 30. 9. 1986 zaměstnán jako stavební dělník v podzemí, jednalo se zejména o práce při

stavbách prováděné hornickým způsobem. Celkem takto odpracoval 866 směn, což představovalo 15,75% nejvyšší přípustné expozice. Výkon této práce mu byl následně započítán i do dosažení maximální přípustné expozice. Odkázal v tomto směru na obsah svých námitek proti prvoinstančnímu rozhodnutí a potvrzení společnosti Metrostav a.s. ze dne 11. 5. 1993 (přiložil k žalobě), v němž jsou uvedené skutečnosti uvedeny. Dále uvedl, že od 1. 7. 1997 mu byl podle zákona č. 160/1989 Sb., přiznán zvláštní příspěvek horníkům, a to pro dosažení nejvyšší přípustné expozice. V něm je rovněž potvrzeno, že vykonával zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm v podzemí v hlubinných dolech aspoň 15 let. Dále přiložil „Zprávu o výsledku mimořádné lékařské preventivní prohlídky pracovníka po dosažení nejvyšší přípustné expozice“ ze dne 20. 6. 1996. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení a uložil žalované nahradit mu náklady řízení.

III. Vyjádření žalované

5. Žalovaná ve svém písemném vyjádření k žalobě v celém rozsahu odkázala na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí a jemu předcházejícího prvoinstančního rozhodnutí. Navrhla, aby soud žalobu zamítl.

IV. Repliky žalobce a další vyjádření žalované

6. Žalobce v replice zopakoval, že žalovaná se při svém rozhodování blíže nezabývala vykonávanými pracemi žalobce u zaměstnavatele Metrostav, n.p. V rozhodnutí pak bez bližšího odůvodnění konstatovala, že dny odpracované u této organizace nelze převádět na směny, neboť se nejedná o zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech. Rovněž se nezabývala a v rozhodnutí se nevypořádala s žalobcem předloženými důkazy, zejména sdělením společnosti Metrostav a.s. ze dne 11. 5. 1993. Namítá v tomto směru nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Připomněl, že byl u zaměstnavatele Metrostav, n.p. zaměstnán v I.A kategorii jako dělník se stálým pracovištěm v podzemí, a to při ražbách stanic metra. Bezpochyby se tak jednalo o zaměstnání se stálým pracovištěm v podzemí. Přiložil své čestné prohlášení ze dne 9. 2. 2017 o výkonu své práce pro Metrostav, n.p. (ražby stanice Anděl a Jinonice).
7. K replice žalobce žalovaná uvedla, že na věc dopadající relevantní ustanovení § 107 ZDP a navazující nařízení vlády č. 363/2009 Sb., se vztahují na zaměstnance v hornictví, nikoliv v jiných průmyslových odvětvích (stavebnictví, strojírenství apod.). I proto pokládá žalovaná žalobcova doplnění návrhu o další listiny za irrelevantní pro posouzení jeho nároku a setrvává na svém původním návrhu.
8. Žalobce opětovně odkázal na jím výše citované nálezy Ústavního soudu, které žalovaná při svém rozhodování přehlíží. Ve smyslu uvedených nálezů zdůraznil, že při posuzování jeho nároků na starobní důchod je třeba zabývat se charakterem jím vykonávané práce. Tím spíše, když i díky výkonu té samé práce u zaměstnavatele Metrostav, n.p. dosáhl nejvyšší přípustné expoziční doby v podzemí uranových dolů. Nadále proto nemohl v dolech pracovat. Byla-li by přijata argumentace žalované, pak ten samý stát by svými předpisy nejdříve znemožnil žalobci dále vykonávat požadovaný druh práce k dosažení odpovídajícího typu starobního důchodu, aby následně jinými svými právními předpisy daný typ starobního důchodu nepřiznal s odůvodněním, že neodpracoval potřebnou dobu. Takový výklad, stejně jako i zásah do práv žalobce by byl nepřipustný. V této souvislosti odkázal na judikaturu Ústavního soudu týkající se

přepjatě formalistického postupu v řízení za použití „solistikovaného odůvodňování zjevné nespravedlnosti“ (nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1560/07).

9. Žalovaná v dalším vyjádření uvedla, že nařízení vlády č. 363/2009 Sb. se vztahuje toliko na osoby, které vykonávaly zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech, které bylo podle předpisů účinných před 1. 1. 1993 zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku alespoň 55 let. Stejně tak nároky vyplývající z § 74 ZDP ve spojení s § 21 odst. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 31. 12. 1995, dopadají pouze na osoby, které vykonávaly před 1. 1. 1993 zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných (uranových) dolech [ve správní praxi označované jako I.AA (URAN) pracovní kategorie]. Z evidenčních listů důchodového zabezpečení žalobce dle žalované vyplývá, že zatímco u organizace Metrostav, n.p. žalobce vykonával v letech 1982-1986 činnost „stavebního dělníka“, která byla dle resortního seznamu Ministerstva stavebnictví zařazena do I. pracovní kategorie s číselným znakem 01 09 01, u organizace DIAMO s.p. (Těžba a úprava uranu s.p., Stráž pod Ralskem) vykonával činnosti „horníka-dělníka“ a „horníka“, které se podle resortního seznamu Federálního ministerstva paliv a energetiky zařazovaly do I.A pracovní kategorie s číselným znakem 05 03 07 a 05 04 01 [od 1. 7. 1982 s označením I.AA-URAN pracovní kategorie]. Doba činnosti „horníka-dělníka“ a „horníka“ byla žalobci v souladu s § 12 zákona č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 30. 9. 1988, § 14 odst. 2 a § 17 ZSZ hodnocena v I. AA-URAN pracovní kategorii, doba činnosti „stavebního dělníka“ v I.A pracovní kategorii. Žalobce se domáhá, aby činnost stavebního dělníka byla hodnocena v I.AA (URAN) pracovní kategorii, neboť má za to, že se jednalo o výkon „té samé práce“. Dle názoru žalované tak ze strany žalobce dochází k mylné interpretaci nejen předpisů o zařazování zaměstnání do pracovních kategorií a o nároku na starobní důchod, ale i judikatury Ústavního soudu. Žalobce v podstatě zaměňuje zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných (uranových) dolech podle § 14 odst. 2 písm. a) ZSZ se zaměstnáním pod zemí, při provádění podzemních staveb hornickým způsobem podle § 14 odst. 2 písm. c) ZSZ (tzv. I.A pracovní kategorie). K uvedenému žalovaná uvedla, že z povahy věci vyplývá, že se nejednalo a ani nemohlo jednat o výkon téže činnosti, neboť činnost „stavebního dělníka“ při ražbách metra na lince B (stanice Anděl a Jinonice) nelze ztotožňovat s činností „horníka-dělníka“ a „horníka“ v hlubinném uranovém dole, a to nejen z hlediska odlišného místa výkonu práce (tunel nacházející se v podzemí není hlubinným uranovým dolem), ale i obsahu dané pracovní činnosti. Charakter a faktický obsah práce žalobce u organizace Metrostav, n.p. odůvodňuje zařazení do I.A pracovní kategorie, nicméně se nezpochybnitelně nejednalo o zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinném (uranovém) dole (§ 14 odst. 2 písm. a) ZSZ]. Tuto skutečnost ostatně potvrzuje sám žalobce v připojeném čestném prohlášení ze dne 9. 2. 2017, z něhož jednoznačně vyplývá, že v předmětném období se nejednalo o výkon práce v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinném (uranovém) dole. Žalovaná dále uvedla, že nárok na snížení věkové hranice pro nárok na starobní důchod není odvozován od dosažení nejvyšší přípustné expozice, ale vzniká získáním stanovené doby zaměstnání v preferované pracovní kategorii nebo počtu směn v preferovaném zaměstnání v hornictví, uvedené doby žalobce nesplnil. Po rekapitulaci relevantní právní úpravy žalovaná konstatovala, že v případě, kdy zákonodárce pro vznik nároku na snížení důchodového věku pro odchod do starobního

důchodu vyžaduje získání stanoveného počtu let zaměstnání v preferované pracovní kategorii nebo určitého počtu směn v zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech, které bylo podle předpisů účinných před tímto dnem zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku alespoň 55 let, nemůže žalovaná na základě vlastního volního uvážení tuto podmínku žalobci prominout. Z evidenčního listu důchodového zabezpečení vystaveného organizací Metrostav, n.p. i čestného prohlášení žalobce ze dne 9. 2. 2017 je navíc zcela zjevné, že žalobce nevykonával činnost horníka v hlubinném (uranovém) dole.

V. Skutkové a právní závěry krajského soudu

10. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“), a to bez nařízení jednání, postupem dle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s., za výslovného souhlasu žalobce i žalované. Dospěl přitom k následujícím zjištěním a právním závěrům.
11. Z předloženého správního spisu soud ověřil následující rozhodné skutečnosti.
12. Žalobce podal dne 18. 5. 2016 žádost o starobní důchod s datem přiznání ode dne vzniku nároku. Podle evidenčních listů důchodového zabezpečení a osobního listu důchodového pojištění ze dne 18. 7. 2016 soud zjistil a ověřil skutečnosti popsané žalovanou v bodě 2. a 9. tohoto rozsudku, tedy že žalobce získal v zaměstnání u organizace Metrostav, n.p. v období od 8. 11. 1982 do 30. 9. 1986 celkem 1 400 kalendářních dnů, tj. 3 roky a 305 dnů v zaměstnání v I. pracovní kategorii. V zaměstnání u organizace DIAMO, s.p. získal v období od 1. 1. 1987 do 31. 12. 1992 celkem 2 162 dnů, tj. 5 roků a 337 dnů v I.AA pracovní kategorii v uranu a 23 dnů v zaměstnání v I.A pracovní kategorii v uranu, v období od 1. 1. 1993 do 21. 6. 1996 mu bylo vykázáno celkem 597 směn v zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v uranových dolech (dle potvrzení vydaného podle § 4 nařízení vlády č. 363/2009 Sb. organizací DIAMO s.p.). Rovněž skutečnosti uvedené žalovanou v bodě 10. tohoto rozsudku ohledně označení pracovních činností žalobce, číselného znaku a zařazení do pracovní kategorie dle příslušných resortních seznamů odpovídají obsahu správního spisu.

Právní úprava

13. Podle ustanovení § 28 ZDP má pojištěnec nárok na starobní důchod, jestliže získal potřebnou dobu pojištění a dosáhl stanoveného věku, popřípadě splňuje další podmínky stanovené v tomto zákoně.
14. Podle ustanovení § 74 ZDP nároky na snížení věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod podle předpisů platných před 1. lednem 1996 po odpracování stanovené doby zaměstnání v I. pracovní kategorii nebo v I. (II.) kategorii funkcí zůstávají zachovány. Snížená věková hranice pro vznik nároku na starobní důchod se přitom považuje pro účely tohoto zákona za důchodový věk.
15. Podle § 14 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném ke dni 31. 12. 1995 byla zaměstnání pro účely důchodového zabezpečení zařazena do 31. prosince 1992 podle druhu vykonávaných prací do tří pracovních kategorií. Zaměstnání I. a II. pracovní kategorie jsou uvedena v resortních seznamech zaměstnání zařazených

do I. a II. pracovní kategorie vydaných před 1. červnem 1992; do III. pracovní kategorie patří zaměstnání, která nejsou zařazena do I. nebo II. pracovní kategorie.

16. Podle ustanovení § 14 odst. 2 ZSS jsou do I. pracovní kategorie zařazena zaměstnání, v nichž se vykonávají soustavně a v průběhu kalendářního měsíce převážně práce rizikové, při kterých dochází k častým a trvalým poruchám zdraví pracujících působením škodlivých fyzikálních a chemických vlivů, a to

- a) zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech,
- b) ostatní zaměstnání v hornictví vykonávaná pod zemí v hlubinných dolech,
- c) zaměstnání pod zemí, při provádění podzemních staveb hornickým způsobem,
- d) zaměstnání členů leteckých posádek a pracovníků soustavně činných v letadle za letu,
- e) zaměstnání členů posádek námořních lodí,
- f) zaměstnání, v nichž se vykonávají zvláště těžké a zdraví škodlivé práce v hutích nebo těžkých chemických provozech,
- g) zaměstnání kesonářů a potápěčů,
- h) zaměstnání vykonávaná v prostředí ohroženém ve významné míře ionizujícím zářením při úpravě a konečném zpracování radioaktivních surovin, v jaderných elektrárnách a při obsluze cyklotronu a výzkumného reaktoru,
- i) zaměstnání vykonávaná s prokázanými chemickými karcinogeny a při pracovních procesech s rizikem chemické karcinogenity,
- j) zaměstnání v hornictví vykonávaná pod spodní úrovní nadloží a na skrývce v povrchových dolech (lomech) na uhlí, na radioaktivní nerosty a na nerosty, z nichž lze průmyslově vyrábět kovy, na magnezit, osinek, tuhu, kaolín, žáruvzdorné jíly, keramické lupky, sádrovec, živec a na křemen a křemenec k chemickotechnologickému zpracování nebo ke zpracování tavením,
- k) zaměstnání v těžbě a při opracování kamene, při mletí a drcení křemene, křemence a živce, při formování žáruvzdorných výrobků a při úpravě keramických surovin, vykonávaná v prostředí vysoké koncentrace agresivního fibroplastického prachu, pokud jsou pracující při výkonu těchto zaměstnání nadměrně ohroženi silikózou, a zaměstnání sklářů dutého skla,
- l) zaměstnání ve stokové síti v podzemních prostorách.

17. Resortním seznamem ve smyslu § 14 odst. 1 ZSS bylo nařízení vlády č. 117/1988, které v § 1 odst. 2 stanovilo, že zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech, tj. zaměstnání dle § 14 odst. 2 písm. a) ZSS, (tzv. I.AA pracovní kategorie), jsou zaměstnání uvedená v příloze č. 2 tohoto nařízení.

18. Podle § 21 odst. 1 ZSS ve spojení s § 74 ZDP má občan nárok na snížení důchodového věku pro vznik nároku na starobní důchod na 55 let, jestliže byl zaměstnán nejméně

- a) 15 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. a) ZSS nebo nejméně 10 roků v takovém zaměstnání v uranových dolech,
- b) 15 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b) ZSS, jestliže byl z tohoto zaměstnání převeden nebo uvolněn z důvodů uvedených v § 12 odst. 3 písm. d) a e) ZSS,

c) 20 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b) až h) ZSS.

19. Podle ustanovení § 174 odst. 1 ZSS občan, který vykonával před 1. lednem 1993 zaměstnání I. pracovní kategorie, popřípadě službu I. nebo II. kategorie funkcí, má po 31. prosinci 1992 nárok na starobní důchod též, jestliže byl zaměstnán nejméně 25 roků a dosáhl věku alespoň

a) 56 let, byl-li zaměstnán nejméně 14 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. a), popřípadě 9,5 roku, jde-li o takové zaměstnání v uranových dolech, nebo 19 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b) až h) anebo 19 roků ve službě I. kategorie funkcí,

b) 57 let, byl-li zaměstnán nejméně 13 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. a), popřípadě 9 roků, jde-li o takové zaměstnání v uranových dolech, nebo 18 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b) až h) anebo 18 roků ve službě I. kategorie funkcí,

c) 58 let, byl-li zaměstnán nejméně 12 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. a), popřípadě 8 roků, jde-li o takové zaměstnání v uranových dolech, nebo 16 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b) až h) anebo 16 roků ve službě I. kategorie funkcí nebo 17,5 roku ve službě II. kategorie funkcí, nebo

d) 59 let, byl-li zaměstnán nejméně 11 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. a), popřípadě 7,5 roku, jde-li o takové zaměstnání v uranových dolech, nebo 15 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b) až l) anebo 15 roků ve službě I. nebo II. kategorie funkcí.

Podle odst. 2 citovaného ustanovení podmínkou vzniku nároku na starobní důchod podle odstavce 1 je, že zaměstnání I. pracovní kategorie nebo služba I. nebo II. kategorie funkcí trvaly ke dni 31. prosince 1992.

Podle § 107 odst. 2 ZDP může vláda nařízením stanovit, že u pojištěnců, kteří začali před 1. lednem 1993 vykonávat zaměstnání v hornictví, uvedené v § 76a větě první, se důchodový věk s přihlédnutím k délce zaměstnání v hornictví stanoví v nižších věkových hranicích, než jsou věkové hranice stanovené podle tohoto zákona. Tímto prováděcím nařízením je nařízení vlády č. 363/2009 Sb., o stanovení důchodového věku a přepočtu starobních důchodů některých horníků, kteří začali vykonávat své zaměstnání před rokem 1993. Podle ustanovení § 1 cit. nařízení se vztahuje na osoby, které

a) vykonávaly před 1. 1. 1993 **zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech**, které bylo podle předpisů účinných před tímto dnem zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku alespoň 55 let, (dále jen „**zaměstnání v hornictví**“),

b) odpracovaly v **zaměstnání v hornictví** celkem alespoň 3 300 směn, popřípadě, jde-li o zaměstnání v hornictví v uranových dolech, 2 200 směn, nebo, pokud výkon zaměstnání v hornictví skončily z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice, odpracovaly před 1. 1. 2009 v zaměstnání v hornictví celkem alespoň 3 081 směn, popřípadě, jde-li o zaměstnání v hornictví v uranových dolech, 1 981 směn. Počet těchto odpracovaných směn za dobu před 1. 1. 1993 se zjistí tak, že počet kalendářních dnů zaměstnání v hornictví se vynásobí koeficientem 0,6 a zaokrouhlí směrem nahoru; za dobu po 31. 12. 1992 se za odpracovanou směnu považuje každá směna, v níž osoba uvedená v písmenu

- a) po převážnou část vykonávala podle potvrzení vydaného podle § 4 pod zemí zaměstnání v hornictví, a
- c) nesplnily podmínky uvedené v zákoně č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném ke dni 31. 12. 1995, pro stanovení důchodového věku 55 let.
20. Soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu i s důkazy provedenými v řízení před správním orgánem (§ 77 odst. 2 s. ř. s.) a po provedeném dokazování v návaznosti na příslušná zákonná ustanovení dospěl k závěru, že žaloba n e n í d ů v o d n á.
21. Žalobce se žalobou, jako předtím podanými námitkami, domáhá toho, aby mu činnost stavebního dělníka vykonávaná u organizace Metrostav, n.p. byla zhodnocena jako práce v I.AA pracovní kategorii, neboť pracoval v podzemí při ražbách stanic metra a jednalo se o práce při stavbách prováděné hornickým způsobem. Má za to, že se jednalo o výkon „té samé práce“, neboť při této práci odpracoval 866 směn, které mu byly započítány i do dosažení nejvyšší přípustné expozice
22. Krajský soud má po provedeném přezkumném řízení ve shodě se žalovanou za to, že v projednávané věci nelze ztotožňovat práci stavebního dělníka při ražbách stanic metra s činností „horníka-dělníka“ a „horníka“ v hlubinném/uranovém dole. Uvedený závěr pak nemůže změnit ani žalobcem předložené potvrzení Metrostav a.s. ze dne 11. 5. 1993 (v němž je potvrzena doba zaměstnání žalobce u této organizace od 8. 11. 1982 do 30. 9. 1986 jako stavebního dělníka v podzemí s údajem o odpracování 866 směn v podzemí). Zákonodárce zcela jasně výkon těchto zaměstnání rozlišuje. S uvedeným rozlišením jsou pak spojeny rozdílné důchodové nároky, přičemž i nařízení vlády č. 363/2009 Sb. a tedy nárok na snížení věkové hranice pro nárok na starobní důchod dopadá toliko na osoby, které získaly stanovenou dobu zaměstnání v preferované pracovní kategorii (I.AA) nebo odpracovaly potřebný počet směn v preferovaném zaměstnání v hornictví, tedy v zaměstnání, která jsou uvedena v § 14 odst. 2 písm. a) ZSZ. Žalobce v žalobě sám uvedl, že pracoval jako stavební dělník v podzemí a že se jednalo o práce při stavbách prováděné hornickým způsobem. V čestném prohlášení ze dne 9. 2. 2017 uvedenou skutečnost rovněž potvrdil (uvedl, že „*pracovně byl zařazen v kategorii 1.A jako dělník s pracovištěm v podzemí*“). Z uvedeného je pak zcela zřejmé, že v případě zaměstnání žalobce u stavební organizace Metrostav, n.p. se nejednalo o zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinném (uranovém) dole ve smyslu § 14 odst. 2 písm. a) ZSZ (tj. zaměstnání uvedená v příloze 2 nařízení vlády č. 117/1988 Sb.), ale o zaměstnání pod zemí, při provádění podzemních staveb hornickým způsobem ve smyslu § 14 odst. 2 písm. c) ZSZ, které je zařazeno do I.A pracovní kategorie. Z evidenčního listu důchodového zabezpečení vystaveného organizací Metrostav n.p. je rovněž zcela zřejmé, že žalobce vykonával činnost stavebního dělníka (dle příslušného resortního seznamu se jednalo o pořadové č. 01 09 01, s označením I.A pracovní kategorie). Tvzení žalobce v čestném prohlášení o zařazení jím vykonávané práce do I.A pracovní kategorie je tedy v souladu s údajem v jeho evidenčním listu důchodového zabezpečení. Rozhodně nelze dospět k závěru, že by uvedená činnost měla být hodnocena jako činnost horníka v hlubinném (uranovém) dole, která náleží do preferované I.AA pracovní kategorie.
23. Pokud se žalobce dovolává ústavních nálezů o nutnosti zabývat se charakterem vykonávané práce, ač krajský soud uvedené nálezy respektuje, domnívá se, že nejsou na případ žalobce zcela přílehlavé, neboť se zabývaly výkonem práce důlního měřiče, což

není případ žalobce. V projednávaném případě nelze učinit rovnítko mezi stavebním dělníkem a horníkem, neboť se nejedná o výkon „té samé práce“, jak je odůvodněno výše.

24. K argumentaci žalobce o přiznání zvláštního příspěvku horníkům podle zákona č. 160/1989 Sb. pro dosažení nejvyšší přípustné expozice soud konstatuje, že žalovaná nijak nezpochybnila skutečnost, že žalobce dosáhl nejvyšší přípustné expozice. Žalobce však mylně tvrdí, že v citovaném oznámení o přiznání zvláštního příspěvku horníkům ze dne 10. 9. 1997 je „potvrzeno, že vykonával zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech aspoň 15 let“. Zákon č. 98/1987 Sb., o zvláštním příspěvku horníkům, ve znění pozdějších předpisů stanovil v § 2 podmínky nároku na uvedený příspěvek v odstavcích 1 až 4 výčtem situací, kdy mohl pracující získat nárok na uvedený příspěvek. Z oznámení předloženého žalobcem je zcela zřejmé, že nárok na příspěvek získal pro trvalou nezpůsobilost k výkonu práce horníka pro dosažení nejvyšší přípustné expozice (podle lékařského posudku ze dne 20. 6. 1996), tedy z důvodu uvedeného v § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 98/1987 Sb. V uvedeném oznámení je tento důvod uveden pod bodem 1. Podle § 2 odst. 3 cit. zákona *„Nárok na zvláštní příspěvek má též pracující, který byl zaměstnán celkem nejméně 15 roků v zaměstnání uvedeném v odstavci 1 (tj. v zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech – I.AA pracovní kategorie), dosáhl za jeho trvání věku aspoň 50 let a přestal je vykonávat“*. V oznámení předloženém žalobcem je pod bodem 2. uvedeno: „Podle potvrzení příslušných hornických organizací a evidence naší organizace jste vykonával zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech (I.AA pracovní kategorie) aspoň 15 let. Za jeho trvání jste dosáhl věku – odpadá let a přestal toto zaměstnání vykonávat dnem – odpadá.“ Z uvedeného je zřejmé, že tato část uvedeného oznámení se na žalobce nevztahuje, neboť relevantní skutečnosti nebyly doplněny, jak plyne ze slov „odpadá“, které se běžně používají při vyplňování předepsaných tiskopisů, pokud na uvedenou situaci nedopadají. Rozhodně z uvedeného oznámení ze dne 10. 9. 1997 nelze dovodit, jak se mylně domnívá žalobce, potvrzení o tom, že by byl zaměstnán v I.AA pracovní kategorii aspoň 15 let.
25. Lze tedy shrnout, že žalobce nezískal potřebnou dobu zaměstnání v preferované pracovní kategorii pro nárok na starobní důchod dle ustanovení § 21 ani § 174 zákona č. 100/1988 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 1995. Žalobci nevznikl ani nárok na starobní důchod ve smyslu nařízení vlády č. 363/2009 Sb., neboť výkon zaměstnání v hornictví sice skončil z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice, ale před 1. 1. 1993 odpracoval 1 298 směn v zaměstnání v hornictví v I.AA pracovní kategorii a v období od 1. 1. 1993 odpracoval 597 směn v zaměstnání v hornictví v I.AA pracovní kategorii. Celkem odpracoval 1 895 směn v hornictví v I.AA pracovní kategorii, ale neodpracoval v tomto zaměstnání před 1. 1. 2009 alespoň 3 081 směn v zaměstnání v hornictví, případně 1 981 směn v zaměstnání v hornictví v uranových dolech. Žalovaná, ale ani soud nemůže žalobci uvedenou zákonnou podmínku prominout. Žalobce však může ve smyslu ustanovení § 106 ve spojení s § 4 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů požádat ministra práce a sociálních věcí o odstranění tvrdosti předpisů o sociálním zabezpečení.
26. Po provedeném přezkumném řízení krajský soud uzavírá, že žalovaná rozhodla na základě dostatečně a objektivně zjištěného skutkového stavu věci, hodnocení

provedených důkazů žalovanou má oporu v provedených důkazech, jež jsou součástí správního spisu a byly žalovanou zhodnoceny správně. Žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, neboť žalobce nesplňoval žádnou z podmínek pro nárok na snížení věkové hranice pro odchod do starobního důchodu. Na žalobce se vztahuje obecné ustanovení § 32 odst. 2 ZDP, dle kterého činí jeho důchodový věk 64 let a 2 měsíce, kterého dosáhne dne 5. 5. 2024. Krajskému soudu proto nezbylo, než v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s. žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

VI. Náklady řízení

27. Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce nebyl v řízení úspěšný a správnímu orgánu, který měl ve věci úspěch, toto právo nenáleží dle odst. 2 citovaného zákonného ustanovení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 17. dubna 2018

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně